

Írta: Molnár László

JOG A PEDAGÓGIÁBAN

A Jogismeret Alapítvány kiadásában megjelent egyedülálló kötet neves szerzője Dr. Bíró Endre. Az iskolai pedagógiai munka és a jog viszonya ezidáig még sehol se került kimerítő elemzésre. Vizsgálja mindazokat a hétköznapi konfliktusokat, amelyek jószerivel az iskola, a pedagógusok „belügyeinek” számítanak.

A könyv célja, hogy segítse a jogi és az erkölcsi, pedagógiai kérdések szétválasztását. Központba állítja a hatalom korlátlanságának, szabályozhatóságának kérdését. Előmozdítja annak megértését, hogy amikor látszólag csak pedagógiai szempontokat veszünk számba, valójában jogokat gyakorolunk, vagy netán sértünk.

A könyv ismeretterjesztő, felvilágosító számottevő. Abban például, ahogyan rávilágít az iskola egyik alapvető nevelési céljára, a jogkövető magatartásra nevelésre, összefüggésben az iskola által nyújtott minta szerepével.

A diákjogokat tárgyaló fejezet szinte kínálja magát a didaktikus feldolgozásra, s ennek különös aktualitást ad az állampolgári jogok országgyűlési biztosa közelmúltbeli vizsgálata.

A tanároknak, diákoknak, szülőknek, pedagógiai szakértőknek, intézményvezetőknek szóló könyv tartalmából: A neveléstudomány a jogról, a Jogtudomány a pedagógiáról

A jogegyenlőség pedagógiai megközelítése. Jogi elemek a pedagógus munkájában. A gyermek feletti nevelői hatalom korlátozottságáról.

A pedagógia és jog elvi ütközőpontjai, alapvető szemléleti különbözőségei.

TIPIKUS JOGI PROBLÉMÁK A PEDAGÓGIAI GYAKORLATBAN

Törvényes osztályozás? Öltözködés, hajviselet. Dohányzás, alkohol, drog.

Pofon, körmös, cvikipuszi, hátsóbillentés, testi sértés. Kettős büntetés, levéltitok, személyes adatok védelme. Becsület, jó hírnév védelme

Véleménynyilvánítási jog az iskolában. Cenzúra. A „neki megfelelő tanuláshoz” való jog. Diákönkormányzat „működtetése”. Tanítás utáni iskolahasználat. Kártérítési felelősség. Gyermekszervezetek, ifjúsági szervezetek az iskolában. Fegyelmezés vagy fegyelmi eljárás? Veszélyes tárgyak elvétele. „Nyomozás” az iskolában. Eltávolítás az iskolából. Kizavarás az órától. Lelkiismereti és vallásszabadság az iskolában. Más-e az egyházi, alapítványi és magániskolák jogi szabályozása?

ISKOLAJOG

(Az iskola működésének jogi szabályozása, az iskolai döntések és kötelező együttműködések rendszere)

Iskolai hatásköri tábla. Az iskolai hatáskörök rendszeréből levonható fontosabb következtetések. Az iskolai belső jogi normákra vonatkozó szabályok (Pedagógiai program, SZMSZ, Házirend).

DIÁKJOGOK

A diákjogok szerkezete és forrásai. A gyermeki jogok elméleti alapkérdései. Nemzetközi Egyezmény a Gyermek Jogairól. Egy hiányzó törvény a gyermeki jogok érvényesítéséről.

A diákjogok érvényesítésének eszköztára. A diákjogokat érvényesítő intézmények. Az iskolaszék diákjogvédelmi szerepe. A diákjogi sérelmek megelőzése és orvoslása. A tanulók jogorvoslati lehetőségei.

PEDAGÓGUSJOGOK

A pedagógusjogok szerkezete és forrásai. Pedagógus egyéni jogok az iskolai együttműködés rendszerében. Közvetlen iskolai jogi kötelezettségek. A pedagógusok kollektív jogai.

SZÜLŐI JOGOK

A szülői jogok szerkezete és forrásai. A szülő jogai az iskolai együttműködés rendszerében.

A JOGI NEVELÉS KONCEPCIÓJA

A jogi nevelés fogalmáról. A jogi nevelés tartalmi kérdései. A jogi nevelés módszertani kérdéseiről.

JOGI FEJLESZTÉSI PROGRAM ISKOLÁKNAK

A jog megismerésének lehetőségére irányuló fejlesztés. A pedagógiai program jogi vonatkozásainak kidolgozása. Az iskolai jogi normák felülvizsgálata. Az iskolai hatáskörök gyakorlásának törvényességi elemzése. A jog oktatásának fejlesztése. A jogismereti szint javítása az iskolában. Egyéni jogi fejlesztési program pedagógusoknak.

A kötet megrendelhető:

Pedagógus-továbbképzési Módszertani és Információs Központ

Postai cím. 2097 Pilisborosjenő, Fő út 1.

Telefax:26/537-510

E-mail: m.gabi@pt-mik.sulinet.hu